

Sammenskrevet referat fra borgermødet om eventuel nedrivning af præstegårdens udlænger tirsdag d. 10/5 2016.

Referatet er ikke en nøje gengivelse af, hvad hver enkelt har sagt, men er en samlet fremstilling af mødets hovedsynspunkter. På baggrund af referatet udarbejdes efterfølgende en tilbagemelding fra mødet til Holbæk kommunes planafdeling "Vækst og Bæredygtighed".

Mødets formål

Menighedsrådene for Holmstrup og Jyderup sogne har ansøgt Holbæk kommune om tilladelse til at nedrive præstegårdens udlænger. Styregruppen for lokalforum har derfor i samarbejde med menighedsrådene indbudt til dialog om præstegårdens fremtid. Endvidere har Holbæk kommune anmodet lokalforum om en udtalelse inden forvaltningen udarbejder indstilling til det politiske udvalg, der træffer beslutning i sagen.

Mødedeltagere

Omkring 70 borgere deltog i mødet heraf omkring 10 fra menighedsrådet samt provstiet. Kjeld Kallenbach var ordstyrer.

Baggrunden - udsagn fra menighedsrådets medlemmer og provstiet

Præstegårdens stuehus er ikke fredet, men bevaringsværdigt. En renovering af stuehuset, så det kan godkendes som præstebolig, vil koste omkring 4 mio. kr. En udvendig istandsættelse af udlængerne vil koste omkring 2 mio. kr. og en indvendig istandsættelse yderligere 2 mio. kr. Provstiudvalget, som har myndighed til at beslutte, hvor mange penge menighedsrådet må bruge på bygningerne, vil ikke bevilge 8 mio. kr. til en præstegård i Jyderup. Provstiet har 30 kirker og et antal boliger, der skal vedligeholdes, en nylig restaurering af præstegården i Skamstrup (som er fredet) kostede omkring 4,5 mio. kr. Provstiudvalget vurderer, at der maksimalt kan bevilges 5 mio. kr., når de stadig færre midler (medlemstallet i folkekirken er vigende) skal fordeles retfærdigt mellem sognene.

Det er menighedsrådets første prioritet at en kommende præst kan bo i umiddelbar nærhed af kirken og derfor ønskes stuehuset renoveret, så det kan udgøre en tidssvarende præstebolig. Af sikkerhedsmæssige grunde skal udlængerne i givet fald istandsættes, og da der ikke vil blive bevilget penge til dette, er det menighedsrådets konklusion, at udlængerne må rives ned. Dette beklages dybt af menighedsrådet, som opfatter den samlede præstegård som en del af kulturarven.

Såfremt Holbæk kommune ikke giver tilladelse til nedrivning af udlængerne ser menighedsrådet ingen mulighed for at benytte præstegården som præstebolig. Præstegården må da i givet fald sælges eller eventuelt foræres væk.

Menighedsrådet har arbejdet med boligproblematikken i snart to år og den ledige præstestilling kan ikke besættes før menighedsrådet kan stille en varig bolig til rådighed. Siden februar 2016 har stillingen været besat med vikarer, hvilket ikke er tilfredsstillende for menighederne.

I december 2014 var der et åbent menighedsmøde om præstegårdens fremtid, det er rigtig ærgerligt, at alle de, der gerne vil bevare bygningerne ikke mødte op dengang.

Præstegården - udsagn fra borgerne

Præstegårdskomplekset er en vigtig del af vores kulturarv. Det er den smukkeste bygning i Jyderup og den eneste i sin klasse. Der er ingen præstegårde - som denne - i vort område. Der er kun 2 firlængede gårdanlæg tilbage i den gamle del af Jyderup. Præstegården med udlænger er et smukt bygningskompleks - og Jyderups eneste bevaringsværdige bygninger. Der har været præstegård på stedet i måske 800 år og de nuværende bygninger er mere end 200 år gamle. Præstegården fortæller om byens historie, uden den, ingen historie!

Uden at tolke alt for vidtgående er det nok rimeligt at antage, at stort set alle tilstedeværende i nogen grad tilslutter sig ovenstående beskrivelser af præstegården - også menighedsrådets medlemmer.

Hvor menighedsrådet imidlertid – af økonomiske grunde – ser sig nødsaget til alligevel at ansøge om tilladelse til nedrivning, ser en stor del af de øvrige tilstedeværende anderledes på det:

Der er tilsyneladende ikke ofret ret meget på udlængerne i rigtig mange år, man har bare ventet på, at de skulle falde sammen af sig selv!

Jyderup sogn er et meget stort sogn, så der må være et pænt skattegrundlag. Man må kunne spare op over en årrække. Hvis udlængerne udgør en sikkerhedsrisiko må dørene kunne låses, indtil der er råd til at renovere udlængerne. En præstegård uden udlænger vil være den værste løsning, så hellere et salg med servitutter om vedligeholdelsespligt.

Hvorfor tænkte menighedsrådet ikke den nye sognegård ind i udlængerne?

Det er værd at bemærke, at den arkitekt, som menighedsrådet har bedt vurdere udlængernes tilstand, netop giver udtryk for ”at de 200 år gamle bygninger kan bevares i adskillige årtier endnu efter en nænsom istandsættelse af tag og fag opfulgt af en løbende vedligeholdelse”. Af vurderingen fremgår også, at ”Bygningerne er kulturhistorisk interessante og autentiske”.

En nedrivning af udlængerne er en definitiv ødelæggelse af kulturarven og forhindrer alle kreative tanker og ideer om at skabe nyt liv i præstegårdskomplekset.

Udlængerne bør ikke rives ned nu, der skal gives tid til at finde nye løsninger for brug af udlængerne. Udsæt ansøgningen om tilladelse til nedrivning af udlængerne! – Menighedsrådet afviser at udsætte ansøgningen.

Alternativer til nedrivning af udlængerne – referentens tolkning af de fremførte synspunkter

1. Menighedsrådet og provstiudvalget besinder sig og finder de nødvendige midler til en renovering af alle bygningerne.
2. Som punkt 1, men udlængerne udlånes/udlejes til andre formål (se senere). Menighedsrådet anser det ikke for muligt at have andre aktiviteter i udlængerne, da det vil være forstyrrende i forhold til den tætliggende præstebolig. Et forslag om, at indsætte døre i nordfacaden, således at præsteboligen bliver mere uforstyrret, blev afvist.
3. Stuehuset renoveres og benyttes som præstebolig. Udlængerne afhændes til anden side, som herefter forestår renovering, vedligeholdelse og daglig brug. Som anført under punkt 2 anser menighedsrådet det for umuligt at have andre aktiviteter i udlængerne af hensyn til præsteboligen.
4. Præstegårdskomplekset sælges/overdrages til en privat investor eller en borgergruppe/fond og menighedsrådet køber en bolig til præsten et andet sted i byen.
5. Menighedsrådet køber en ny bolig til præsten, men ingen ønsker at købe eller overtage præstegården. ???

Salg/overdragelse af præstegården til borgerinitiativer – udsagn fra borgerne

Folkekirken kan ikke få tilskud fra fonde, men det kan selvejende eller foreningsejede institutioner med almennyttige formål. Det er derfor ikke utænkeligt, at der kan skabes et projekt, hvor præstegården får helt nye funktioner.

Der er flere forslag til nye funktioner:

Foreningshus, museumsgård, mødelokaler, festlokaler. Vestsjællands vævekreds. Beskæftigelsesprojekter med undervisning i dansk kultur og kulturhistorie. Havekultur, den historiske præstegårdshave kan genskabes.

Såfremt borgerne i Jyderup ønsker at præge præstegårdens fremtid, kræver det, at nogle aktive borgere tager initiativ til at skabe et eller flere projekter.

Nogle borgere har meldt sig med ønske om at deltage i en projektgruppe. Hvis andre er interesserede kan man skrive til styregruppens formand på mail preben.gajhede@mail.dk.

Referat

Preben Gajhede